తగ్గమేళం ★ ★ ★ ★ కొయ్యతాళం

రామ్‌చంద్

సృష్టిలో కన్పించే విపరీతాల్లో ఒకటి ఏమిటంటే, డబ్బు ఇనప్పెట్టెల్లో మూల్గుతూ సంతానం కావాలో మొర్రో అని కన్పించిన దేవుడికల్లా మొక్కేవాళ్లకు పిల్లలు కలక్కపోవటం; ఏరోజు కారోజు గడవటం ఎట్లాగా అని సతమతమయ్యేవాళ్లు, వచ్చే వాళ్లురాబ్బా చాలక నానా అవస్థలు పడేవాళ్లు, గంపెడు సంతానంతో (అదీ ఈ కట్నాలయుగంలో ఆడపిల్లల్తో) అగచాట్ల పాలవటం. సీతమ్మగారుకూడా ఇటువంటి ఇబ్బందికే గురయ్యారు.

సీతమ్మగారిది ఏమంత ఉన్న సంసారం కాదు. ఆమె భర్త రావుగారు పేరుకు మాత్రం లాయరు: ఆయన సంపాదించేది అయిదుగురు ఆడపిల్లలుగల ఆ కుటుంబానికి చాలటం అంతంత మాత్రం. ఏది ఎట్లాగైనా ఆ సంసారం గుట్టుముట్టుగా గడిచిపోతోంది. అయితే వాళ్లను పట్టి పీకుతున్నదల్లా పిల్లల పెళ్ళి సమస్య. కట్నాలు ఇచ్చుకోవటానికి తాహతు లేదు. అట్లాగని తన కుటుంబాన్ని పోషించుకోగల ఏ బీదకో సాదకో ఇవ్వటానికి పరువు...పలుకుబడి...తమ వారు నల్గురూ నవ్విపోతారేమోనని భయం. నిజంగా ఈ మధ్య తరగతివారి జీవితం మహాయాతన. అటు భాగ్యం పూజ్యం గాబట్టి భాగ్యవంతులు వీళ్లను దగ్గరకు రానీయరు. ఇటు బీదవాళ్లలో ఉంటామా, ఏమిటో లేని ప్రతిష్ఠ, సంఘంలో స్థానం ఇవన్నీ అడ్డు.

రావుగారు మునివంటివాడు. కుటుంబ విషయాలు ఆయనకేం పట్టవు; పట్టించుకోను కూడా. సంపాదించే కొద్దో గొప్పో తెచ్చి భార్యచేతిలో పోయటంవరకే ఆయన పని. కుటుంబ వ్యవహారాలన్నీ సీతమ్మగారే నిర్వహిస్తున్నది. బాల్యంలోనే తల్లితండ్రుల్ని పోగొట్టుకొని తమ ఇంట్లో పెరుగుతున్న చెల్లెలు ఆమెకు సహాయం.

ఇంట్లో ఎదిగిన ఆడపిల్లలున్నారే, వారి గారికి అనవసరం, ఒకవేళ భార్య ఎప్పుడైనా ఆ విషయం ఎత్తితే, సందర్భం మార్చి, ఏదో పనివున్నవాడిలా ఆఫీసురూములోకి వెళ్లి పుస్తకాల్లో మునిగిపోవటం ఆయనకు పరిపాటి. పరాయివాళ్లెవరైనా పిల్లల వివాహ ప్రసక్తి తెస్తే, "ఇంతకూ ఆరోజు రావద్దటండీ! కళ్యాణం వచ్చినా కక్కవచ్చినా ఆగుతుందా!!" అంటాడు.

సీతమ్మగారికి రావుగారికి మధ్య ఏటువంటి కలతలు కొట్లాటలు లేవు, ఆయనగారు తనకు తానై ఏమీ చేయడు. భార్య చెప్పితే కాదనడు. ఆమె ఏదైనా చేస్తే వద్దనడు. ఆఖరుకు భోజనంకూడా ఆమె వడ్డించి పిలిస్తే వెళ్తాడు. లేదా, భోజనం అంటే ఏమిటో తెలియనట్లు తన పుస్తకాల్లో మునిగిపోయి ప్రపంచాన్నే మరిచిపోతాడు. అంతమాత్రంచేత సీతమ్మగారు భర్తపై అధికారం చలాయిస్తున్నదనుకోవటం పొరపాటు. ఉత్తమ ఇల్లాలు. రోజురోజుకు కుటుంబ ఖర్చులు మితిమీరి పోతున్నాయి. ఎంత పొదుపుగా వాడినా రావుగారి సంపాదన చాలకుండా వుంది. ఆయనమాత్రం ఏం చేస్తాడు! ఇటు లాయరువృత్తే గాకుండా ఈమధ్య ఏదో ట్యుటోరియలు స్కూల్లో రాత్రిళ్ళు పాఠాలు చెప్పటానికి కూడా కుదిరాడు. ఇంత చేస్తున్నాకూడా గడవటం బ్రహ్మప్రళయంలాగుంది. సంపాదనకోసమే ఇట్లా సతమతమౌతున్న భర్తను కుటుంబ వ్యవహారాల్లో మరీ బాధపెట్టటమెందుకనే సీతమ్మగారు ఇంటి బాధ్యతను పూర్తిగా స్వీకరించింది. అందుకనే వారిల్లు ప్రశాంత వాతావరణంతో ఎల్లప్పుడూ కళకళలాడుతుంటుంది, ఎన్ని సమస్యలున్నా. వారినిచూచి ఈర్ష్యతో నలుగురూ నాలుగు మాటలనుకోవటం కద్దు, రావుగారు చేతగానివాడని, [illegible] మగరాయుడని. అసలు నేటి లోకానికి వున్న పాడుబుద్ధే ఇది; ఒకరు సుఖంగా వుంటే ఏడ్వటం, వాళ్లు ఏడుస్తుంటే వీళ్లు నవ్వటం.

ఇంతకూ సీతమ్మగారిని బాధిస్తున్న సమస్య పిల్లలపెళ్లి. ఆడదైనా మగవాడైనా తనే అయి, బాధ్యతంతా నెత్తిన వేసుకొని, ఇరుగువాళ్లను పొరుగువాళ్లను మంచిచేసుకొని ఎట్లాగో అయిదుగురు కూతుళ్లలోనూ పెద్దవాళ్లిద్దరికీ పెళ్లి అయిందనిపించింది.

* * *

ఆరోజు మధ్యాహ్నం సీతమ్మగారు భోజనంచేసి, చాపమీద పడుకొని తాంబూలం సేవిస్తుండగా, హఠాత్తుగా ఆమెకు ఓ ఆలోచన తట్టింది, గుంటూరు ఎందుకు వెళ్ళిరాకూడదూ అని. అంతక్రితంరోజు ఆమె పక్కింటి పూర్ణమ్మగారింటికి పేరంటానికి వెళ్ళింది. అమ్మలక్కల లోకాభిరామాయణంలో, గుంటూరులో గౌరీనాథశాస్త్రిగారున్నారని, ఆయన కుమారుడు గణపతి ఆమధ్య ఏదో పెద్దపరీక్ష ప్యాసైనని, ఆ అబ్బాయి కింకా పెళ్ళికాలేదని, సంబంధాలు ఎన్నో వచ్చి పోతున్నాయని, శాస్త్రిగారు అభ్యుదయవాదికావటంవలన కట్నాలు కానుకలు తీసుకోరని వార్తలు పారాయణమయ్యాయి. సీతమ్మగారు వారు చెప్పిన ప్రతిమాటా తనకు సంబంధం లేదన్నట్లు మౌనంగానే విన్నది. పేరంటంనుండి తిరిగొచ్చినప్పటినుండీ ఆమె కెందుకో ఈ సంబంధంపై

నారసింహ లేహ్యము

బంగారు చేర్చబడినది. మేహము, నిక్కారక, నిస్సత్తువ, శుక్లనష్టమును హరించి బలమును, కాంతిని, వీర్యవృద్ధిని కలిగించు వరప్రసాదము—

20 తు॥ సీసా రు. 3-4-0 పోస్టేజి 15 అ.

వి. పి. ఏ. శ్రీకంఠపిసి. "ఆయుర్వేదసమాజం" పిరిదపి- నెల్లూరు జిల్లా.

మనస్సు పోసాగింది. గుంటూరులో తెలిసిన వాళ్లెవరూ లేరు.

రావుగారు సభ అంటే అర్నాల్లసే మనిషి. ఆయనకు తీరిక నేది ఏమాత్రం లేదు. అసలు ఆయనకు ఇటువంటి విషయాల్లో లౌక్యం తెలియదు. కాబట్టి తనే స్వయంగా, మేనల్లుణ్ణి తీసుకొని వెళ్ళి రావటం మంచిదనే నిర్ణయానికి వచ్చింది.

ఆ నిర్ణయంతో, సాయంకాలం రావుగారు కోర్టునుండి తిరిగిరాంగానే, ఓ కప్పు స్ట్రాంగ్ కాఫీతో బడలిక తీర్చి, చిరునవ్వుతో తను గుంటూరు వెళ్తున్నానని చల్లగా చెప్పింది.

రావుగారు మందహాసం చేసి, "ఎందుకో" అని నసిగాడు.

"ఏమీ లేదు...అట్లా వెళ్లి మా వాళ్ళను చూచివద్దామని. ఇప్పుడు గాకపోతే ఇంకెప్పుడు పడుతుంది!" అన్నది ఆమె.

ఆమె దాచి రాబోయే తినవాళ్ళెవరో రావుగారికి అర్థంగాలా. పిల్లల పెళ్ళి విషయమై వుంటుందనుకున్నాడు. అడగటం ఎందుకులే అనుకొని, "నీ ఇష్టం, అంతా వేసంగిలో కూనూరో, బెంగుళూరో వెళ్తుంటే నీవు గుంటూరు వెళ్తానంటున్నావు. నా అభ్యంతరం ఏమీ లేదు," అని ఛలోక్తి విసిరాడు.

* * *

అనుకున్న ప్రకారం సీతమ్మగారు శంకరాన్ని తీసుకొని మరునాడు గుంటూరు బయలుదేరింది. సాయంకాలం తెనాలిలో బండిమారి చీకటి పడుతుండగా గుంటూరు చేరారు. స్టేషన్‌నుండి జట్కా చేసుకొని నేరుగా గౌరినాథశాస్త్రిగారిల్లు చేరుకున్నారు.

గౌరీనాథ శాస్త్రిగారిది పెద్ద డాబా. ముందు చిన్న తోట. కాంగ్రెసంటే ఆయన కెంతో అభిమానం. దేశసేవకై ఎన్నోసార్లు జైలుకు వెళ్ళాడు. ఏదో పెద్దలు సంపాదించిన ఆస్తివుంది. అదీగాకుండా తరతరాలనుండి వస్తున్న వైద్యం చేతిలో వుండనేవుంది. గౌరీనాథ శాస్త్రిగారంటే బీద బిక్కలకు వల్లమానిన అభిమానం. ఆయన హస్తవాసి మంచిదని, ఆయనేం యిచ్చినా వ్యాధి ఇట్టే నయమవుతుందని ప్రతీతి. ఆయన కుమారుడు గణపతి యమ్. యస్. సి మొదటి తరగతిలో కృతార్థుడై ప్రస్తుతం పరిశోధన చేస్తున్నాడు. గౌరినాథ శాస్త్రిగారు కట్నాలు కానుకలంటే మండిపడతాడు కాని ఈ మధ్య ప్రాణమిత్రుడూ జిల్లాజడ్జీచేసి రిటైరయిన శివశంకర శాస్త్రిగారి పోరు పడలేక ఏదో పదివేలుకు తగ్గకుండా ఆయన కూతు [illegible] సంబంధం నిశ్చయించుకున్నాడు. పోతే ఆయనకో కుమార్తెవుంది. పేరు శాంత. ఈడేరి నాలుగు సంవత్సరాలయినా పెళ్లి విషయం ప్రస్తావనకు రాలేదు. కారణం శాస్త్రిగారే. భార్య ఎంత మొత్తుకున్నా వినిపించుకోని ఘటం అది. "చచ్చినా కానీ కట్నం ఇవ్వను. అందుకు సిద్ధమైవస్తేనే పెళ్ళి" అంటాడాయన.

సీతమ్మగారెక్కి వచ్చిన జట్కా శాస్త్రిగారింటిముందు ఆగింది. సీతమ్మగారూ శంకరం బండిదిగి బాడుగిచ్చి వాణ్ణి పంపేశారు. ఇంటిముందు బండి ఆగటం, ఎవరో దిగటం శాస్త్రిగారి భార్య తాయారమ్మగారు కిటికీలోనుండి చూచింది. సమయంగాని సమయంలో వచ్చేవాళ్లెవరా అని గుమ్మంలోనుండి తొంగిచూచి, ఎవరో గుర్తుపట్టలేక పనిమనిషిని పంపింది తెలుసుకొని రమ్మని.

"ఓవర్సీర్ సూర్యంగారి ఇల్లు ఇదే నమ్మా," తెలుసుకుందామని వచ్చిన పనిమనిషిని సీతమ్మగారు అడిగారు.

"ఓవర్సీర్ గారిల్లు ఇదికాదమ్మా," అంది పనిమనిషి.

"ఎక్కడుంటున్నారో తెలుసా?"

"నాకేం తెలుస్తుందమ్మా, వారెక్కడుంటారో. ఇంటినంబరు తెలియదూ..."

"అదే మర్చిపోయొచ్చాను. గౌరీపురంలో వుంటున్నారని ఇదివరకో చెప్పారు. పట్నంనుండి తెనాలివచ్చి, ఏదో చూచిపోదామని వచ్చాను. నా కర్మ గాకపోతే అడ్రసు తెచ్చుకోనూ. ఈ చీకట్లో ఎక్కడికి పొయ్యేది?" సీతమ్మగారు అయోమయంగా అన్నారు...

ఇదే సమయానికి తాయారమ్మగారు గూడా బయటకువచ్చింది. బయటకు రావటం రావటం ఆమె దృష్టి శంకరంమీద పడింది. తన కూతురుకు ఇటువంటివాడు దొరికితే ఎంత బాగుండున్ను అనుకొంది ఆమె. సీతమ్మగార్నడిగి విషయం కనుక్కొంది. 'అయ్యో పాపం! ఇప్పుడెక్కడకు వెళ్తారమ్మా, మేమూ సాటివాళ్లమేగా ...ఈ రాత్రికి మా ఇంట్లోవుండి ప్రొద్దుటే వెళ్దురుగాని." ఒక్కసారి తాయారమ్మగారికి జాలిపుట్టుకొచ్చింది. సీతమ్మగారు మొదట తటపటాయించినట్లు కన్పించినా, తర్వాత ఒప్పుకొంది లోలోపల సంతోషిస్తూ తన పాచిక పారినందుకు.

ఆరాత్రి అంతా కుష్టుగా భోంచేసి డాబాపైన చేరారు. అటు గౌరీనాథశాస్త్రిగారు, శంకరం ఓ ప్రక్కచేరి బాతాఖానీ వేస్తున్నారు. ఇటు ఆడవాళ్లిద్దరూ చేరి లోకాభిరామాయణం మొదలుపెట్టారు. [illegible] మొదలుపెట్టడమా అని తటపటాయిస్తున్నది. తాయారమ్మగారు శంకరాన్ని గురించిన భోగట్టాకోసం ఆదుర్దాపడుతున్నది. చివరకు సీతమ్మగారు తెగించి అడిగింది, "మీకు పిల్లలెందరమ్మా," అని.

"ఇద్దరు. పెద్దవాడు యమ్. యస్. సి. ప్యాసై ప్రస్తుతం పరిశోధన చేస్తున్నాడు. ఈమధ్యే సంబంధం నిశ్చయమైంది. ఇహ పోతే రెండోది శాంత. శాంత పెళ్లికోసం ప్రయత్నం చేస్తున్నాం. ఎన్ని సంబంధాలొచ్చినా నచ్చటం లేదు. ఏదో పరువు ప్రతిష్ఠకలవాళ్లకోసం వెదుకుతున్నాం..." తాయారమ్మగారు చెప్పుకుపోతున్నారు. సీతమ్మగారికి అవేమీ పట్టలా, ఒక ప్రక్క చల్లటి గాలి వీస్తున్నా ఆమెకు చెమట పోయసాగింది. "పిల్లబ్బాయికి పెళ్లి నిశ్చ

అతిమూత్రవ్యాధి
వారం రోజులలో
నెమ్మదించును

మూత్రములో అధికముగా చక్కెరపోవుట అతిమూత్రవ్యాధిఅంటారు.(**Diabetes**) ఇది యెంత ఉపద్రవకరమైన వ్యాధిఅంటే, దీని పాలబడినవారు ఆరోజు కారోజు మృత్యువుకు ఆసన్నమౌతుంటారు. దీనికి డాక్టర్లు ఇన్సులిన్ ఇన్‌జెక్షన్ మాత్రమే కనిపెట్టారు. వాటివల్ల వ్యాధి పూర్తిగా నయం కానేకాదు. ఇన్‌జెక్షన్ల గుణము వున్నంతకాలము మాత్రం చక్కెర తాత్కాలికంగా నిలిచిపోతుంది. ఈ జబ్బు లక్షణాలలో ముఖ్యమైనవి దాహం, ఆకలి, తరచుగా చక్కెరతో మూత్రము బయలు వెడలుటము, దురద మొదలైనవి. ఈ వ్యాధి ముదిరితే రాచపుండు, కురుపులు, కంటిపొర ఇతర చిక్కులు సంభవించును. వీనస్ ఛారమ్ ఆధునిక శాస్త్రంలో అద్భుతమైన చికిత్స, దీన్ని వాడటంవల్ల వేనకు వేలమంది మృత్యుముఖంనుండి బయటపడ్డారు. దీన్ని వాడితే రెండవ లేక మూడవ రోజునుండే మూత్రములో చక్కెర తగ్గించి అత్యధికమూత్రము గూడ నివారిస్తుంది. మూడు రోజుల తరువాత మీకు బాగా తేలిక యిస్తుంది. దీనికి పత్యం లేదు. ఇన్‌జెక్షన్లు అవసరం లేదు. ఇంగ్లీషులో వివరములుగల కరపత్రానికి వ్రాయండి. ఉచితంగా పంపుతాము.

50 బిళ్లల బుడ్డి ఖరీదు రు. 6-12-0 లు

ప్యాకింగు పోస్టేజి ఉచితము

వీనస్ రిసెర్చి లేబరేటరీ,

పోస్టుబాక్సు నం. 587, కలకతా (A. P. W)

మోసమైందా! ఎంత మోసం! ఎంత మోసం! తను కొంచెం ముందు వచ్చినా బాగున్ను," ఆమె పరధ్యానంలో పడిపోయింది.

తాయారమ్మగారు తన సోదంతా చెప్పి, శంకరాన్ని చూచి తిరిగి తిరిగి అడిగింది. సీతమ్మగారికి అర్థమైంది, ఆమె కన్ను శంకరంపై పడిందని. అప్పటి కేదో ముక్తసరిగా చెప్పి తప్పించుకొంది.

ఆ రాత్రంతా సీతమ్మగారికి నిద్రలేదు. పాపం ఆమె మనస్సు కలతపడింది. అంత దూరంనుంచి ఎంతో ప్రయాసపడి వస్తే చివరకు తేలింది ఇదా! అయినా సరిగ్గా వివరాలు తెలుసుకోకుండా బయలు దేరటం మాత్రం ఏం బాగుంది?

తెల్లవారింది. తాయారమ్మగారు ఎంత చెప్పినా వినక, కాఫీకూడా పుచ్చుకోకుండా బయలుదేరారు సీతమ్మగారు. వచ్చేటప్పుడు తాను మద్రాసు వచ్చినప్పుడు తప్పక తమ యింట్లో దిగవలసిందని ఎంతగానో చెప్పి, అడ్రెసు ఇచ్చి బయలుదేరింది.

ఆరోజు సాయంకాలం రావుగారు కోర్టునుంచి వచ్చి విషయాలు వింటూ వాకిట్లో కూర్చున్న భార్యనుచూచి ఆశ్చర్యపోయారు. కుశలప్రశ్నలు తప్ప మరేమీ అడక్కుండా ఇంట్లోకి వెళ్ళిపోయారు.

* * *

ఆ పదిరోజులు ప్రశాంతంగానే గడిచాయి. తరువాత ఓరోజు సాయంకాలం సీతమ్మగారి ఇంటిముందు టాక్సీ ఒకటి ఆగింది. తాయారమ్మగారూ కొడుకూ దిగారు. ఇదంతా పైనించి చూస్తున్న సీతమ్మగారు గబగబా కిందికి దిగివచ్చి, జీతగాడి చెవిలో గుసగుసలాడి పంపింది.

"సీతమ్మగారిల్లు ఇదేనా?" తాయారమ్మగారు అడిగారు.

"ఇది కాదండి," జీతగాడు వదురూ బెదురూ లేకుండా సమాధానం చెప్పాడు.

"ఇదే అడ్రెసే. మొన్న గుంటూరు వచ్చినప్పుడు ఇక్కడే వుంటున్నామని చెప్పారు."

"వారిప్పుడు ఇక్కడ లేరమ్మ, ఇల్లు ఖాళీచేశారు..."

"అయ్యో రామా! ఒక్క కార్డుముక్క రాయకూడదూ! పోనీ ఎక్కడుంటున్నారో తెలుసా?"

పనిచేసే కుర్రవాడు తలగోక్కుని, అమ్మగార్ని అడిగి కనుక్కొస్తానని ఇంట్లోకి వెళ్ళి తిరిగొచ్చాడు. "గుంటూరు వెళ్ళిపోయారటమ్మా అంతే."

"గుంటూరు వెళ్ళారా...బాగావుంది. ముందుగా తెలియపరిస్తే ఇంత దూరం ఆదరా బాదరా రాకుండా తప్పేదే..." తాయారమ్మగారు బరువుగా నిట్టూర్పు విడిచారు.

అంతవరకూ ఎంతో ఓర్పుతో నిలబడ్డ కొడుకు ఒక్కసారి విదిలించాడు తల్లిని...

"నీ విప్పుడూ ఇంతేనమ్మ....నీవైనా ఒక్క ఉత్తరం వాళ్ళకు వ్రాశావా?... ఇప్పుడనుకొని మాత్రం ఏంలాభంలే... టాక్సీ ఎక్కు. ఈ రాత్రికి ఏదైనా హోటల్లో ఆగి రేపు ఎక్స్‌ప్రెస్‌లో తిరుగు ముఖం పడదాం." ★

మబ్బులు పెట్టిన ముగ్గులు

ఫోటో: జి. ఎస్. శర్మ (తేలప్రోలు)